

Schemat organizacji opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem uwzględniający udział specjalistów ds. laktacji - projekt Centrum Nauki o Laktacji

Powstał w toku prac nad procedurą porady laktacyjnej jako świadczenia gwarantowanego podjętych przez Ministerstwo Zdrowia w maju 2015 roku, dotychczas nie kontynuowanych.

Szczegółowo opisany w artykule: Nehring-Gugulska M, Bernatowicz – Łojko U i wsp. Projekt organizacji opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem uwzględniający udział specjalistów ds. laktacji. [W:] Skutecznie o laktacji i karmieniu piersią (red) Szyber B., Dmoch-Gajzlerska E. Oficyna Wydawnicza Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Warszawa 2015; 81-115

Projekt uwzględnia czynny udział specjalistów ds. laktacji, którzy w Polsce rekrutują się prawie wyłącznie spośród położnych, pielęgniarek i lekarzy. Badania pokazują, że świadczą opiekę laktacyjną wysokiej jakości. To wyjątkowo korzystna sytuacja, nietypowa dla innych krajów. Stworzenie projektu jest odpowiedzią na ponadprzeciętną w skali Europy chęć polskich matek do karmienia naturalnego i rozmiar niepowodzeń w realizacji tych planów (udaje się to raptem 11%).

Schemat systemu

okres prekoncepcyjny	promocja karmienia naturalnego	lekarze, pielęgniarki, nauczyciele, dziennikarze, promotorzy i in.	
okres ciąży	przygotowanie do karmienia naturalnego	położna	Podstawowa opieka laktacyjna*
okres porodu	rozpoczęcie karmienia na sali porodowej, w kontakcie skóra do skóry	położna	Podstawowa opieka laktacyjna
okres okołoporodowy pobyt w oddziale szpitala	ocena budowy jamy ustnej, odruchów, umiejętności ssania piersi, edukacja w zakresie techniki karmienia, prawidłowego postępowania w laktacji, oceny dobowych wskaźników skuteczności karmienia, interwencja w częstych, prostych, niezłożonych problemach z karmieniem dziecka i/lub laktacją	lekarz neonatolog położna	Podstawowa opieka laktacyjna
	sytuacje złożonych, skomplikowanych, trudnych diagnostycznie problemów z karmieniem dziecka i/lub laktacją matki	zespół terapeutyczny szpitala, w tym specjalista ds. laktacji	Specjalistyczna opieka Laktacyjna*
okres po wypisie ze szpitala do zakończenia karmienia	ocena umiejętności ssania piersi, edukacja w zakresie techniki karmienia, prawidłowego postępowania w laktacji, oceny dobowych wskaźników skuteczności karmienia, interwencja w częstych, prostych, niezłożonych problemach z karmieniem dziecka i/lub laktacją	położna POZ lekarz POZ pielęgniarka POZ (obejmuje dziecko od 2 miesiąca)	Podstawowa opieka laktacyjna
	sytuacje złożonych, skomplikowanych, trudnych diagnostycznie problemów z karmieniem dziecka i/lub laktacją matki	specjalista ds. laktacji, we współpracy z innymi specjalistami	Specjalistyczna opieka laktacyjna

Podstawową opiekę laktacyjną powinny zapewniać osoby sprawujące opiekę nad matką i dzieckiem, których wiedza o laktacji powinna odpowiadać II poziomowi (dla położnych zalecany kurs specjalistyczny Edukacja i wsparcie kobiety w okresie laktacji, 25,5h teorii i 21 godzin praktyk). W okresie przejściowym opiekę podstawową mogą wspomagać specjaliści ds. laktacji. **Specjalistyczną** opiekę laktacyjną powinni zapewniać specjaliści ds. laktacji posiadający III poziom wiedzy potwierdzony jednym z certyfikatów: Certyfikowany Doradca Laktacyjny (CDL) lub Międzynarodowy Konsultant Laktacyjny (IBCLC), (min. 100 h teorii i min. 50 h praktyk pod nadzorem oraz 500 – 1000 godzin indywidualnego stażu).

Specjaliści ds. laktacji mają również wiele zadań do wypełnienia w szpitalu, a zwłaszcza w oddziałach III poziomu referencyjności, co opisano szczegółowo w załączniku 8, w Programie wczesnej stymulacji laktacji. Zaleca się zatrudnienie co najmniej 1 specjalisty ds. laktacji (lekarz, położna, pielęgniarka) na 5 stanowisk intensywnej terapii noworodka w III poziomie referencyjności. W I i II poziomie za wystarczającą ilość specjalistów ds. laktacji uznaje się 1 na 10 łóżek.

1. *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 września 2010 w sprawie standardów postępowania oraz procedur medycznych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, porożu oraz opieki nad noworodkiem (Dz. U. Nr 187, poz. 1259). Nowelizacja z dn. 20 września 2012 roku (Dz.U.12.1100 z dn. 4.10. 2012).*
2. *Helwich E. i wsp. Wilińska M. (red). Program wczesnej stymulacji laktacji dla ośrodków neonatologicznych i położniczych III poziomu referencyjnego, Standardy Med 2014 tom 11, nr 1, str 9-57 (zał. str. 40-42)*
3. *Żukowska-Rubik M. Nehring-Gugulska M. Standard porady laktacyjnej. W: Karmienie piersią w teorii i praktyce. Praca zbiorowa pod red. Nehring-Gugulska M, Żukowska-Rubik M, Pietkiewicz A. Kraków: Wydawnictwo Medycyna Praktyczna; 2012: 129 – 146.*
4. *Nehring-Gugulska M, Bernatowicz – Łojko U i wsp. Projekt organizacji opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem uwzględniający udział specjalistów ds. laktacji. [W:] Skutecznie o laktacji i karmieniu piersią (red) Szyber B., Dmoch-Gajzlerska E. Oficyna Wydawnicza Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Warszawa 2015; 81-115*